

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Юридичний факультет

Кафедра конституційного та адміністративного права і процесу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Котляр Ю.В.

“31” серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА-2

Спеціальність 081 «Право»

Розробник

Завідувач кафедри розробника

Завідувач кафедри спеціальності

Гарант освітньої програми

Декан юридичного факультету

Т.в.о. директора НН ІПО

Начальник НМВ

Кравченко І.А.

Ткаля О.В.

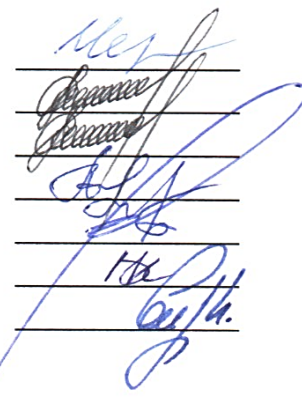
Ткаля О.В.

Коваль А.А.

Січко Д.С.

Каблуча В.І.

Шкірчак С.І.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Виробнича практика-2	
Галузь знань	08 Право	
Спеціальність	081 «Право»	
Спеціалізація (якщо є)	Відсутня	
Освітня програма	Право	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс навчання	6	
Навчальний рік	2023-2024	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	11	16
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	16,5 кредитів / 495 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	495	495
Відсоток аудиторного навантаження	0%	0%
Мова викладання	Українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	Відсутня	
Форма підсумкового контролю	Диф. залік	

2. Загальні положення

Робоча програма виробничої практики студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти розроблено у відповідності до Закону України «Про вищу освіту», Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 р. № 93, Указу Президента України від 04.07.2005 № 1013/2005 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні», Положення про проведення практики у в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили, схваленому Вченою Радою 27.08.2020 (протокол № 11).

Практика студентів є невід’ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки магістрів та спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь, формування та розвиток у студентів професійного вміння приймати самостійні рішення в умовах конкретної професійної ситуації, оволодіння сучасними методами, формами організації праці в галузі їх майбутньої спеціальності.

Виробнича практика відповідно до навчального плану передбачається для студентів VI курсу спеціальності 081 Право, освітнього ступеня «магістр».

Обсяг виробничої пракики-2 складають 16,5 кредитів, тривалість - одинадцять тижнів.

Виробнича практика - 2 проводиться на базах практики, які забезпечують виконання освітньої програми «магістра». Студенти мають право надавати пропозиції щодо місця проходження практики, проходити там практику з дозволу випускаючих кафедр та деканату.

Основними базами практики є: місцеві ради та їх виконавчі органи, місцеві державні адміністрації, місцеві та апеляційні суди, органи нотаріату, адвокатури, прокуратури, територіальні органи Національної поліції, інші державні правоохоронні органи, територіальні управління юстиції, центри з надання безоплатної правової допомоги, органи примусового виконання рішень, юридичні відділи підприємств (установ, організацій) різних форм власності, юридична клініка тощо.

З базами практики ЧНУ імені Петра Могили завчасно укладає договори на її проведення за формою, встановленою Наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 384 від 29.03.2012 р. (додаток 2). Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період конкретного виду практики або до п'яти років.

Метою виробничої практики є формування та розвиток у здобувачів вищої освіти практичних умінь і навичок використання під час практичної діяльності набутих у ході теоретичного навчання знань і методик у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

В результаті проходження виробничої практики студент отримує:

Загальні компетентності:

- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК3);
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК4);
- здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК7);
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності (ЗК8).

Фахові компетентності спеціальності:

- здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності (СК1);
- здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію (СК6);
- здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства України (СК7);
- здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування (СК10);
- здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника (СК 12);
- здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію,

ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією (СК13);

– здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості (СК15).

Проходження виробничої практики направлене на формування у магістранта наступних **програмних результатів навчання:**

– проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження (ПРН 3);

– обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи (ПРН 6);

– оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності (ПРН 8);

– генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг (ПРН 9);

– аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів (ПРН 13);

– обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування (ПРН 14);

– мати практичні навички розв’язання проблем, пов’язаних з реалізацією процесуальних функцій суб’єктів правозастосування (ПРН 15);

– інтегрувати необхідні знання та розв’язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності (ПРН 17);

– здатність до організації власної професійної діяльності (ПРН 20).

Під час проходження практики студент виконує посадові обов’язки, інтегруючи необхідні знання та вирішуючи складні задачі правозастосування у різних сферах мійбутньої професійної діяльності. Також виробнича практика надає можливості для наукової роботи, а саме проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, цифрові, статистичні, тестові та інші бази даних, перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

Після завершення виробничої практики студент повинен мати спеціалізовані концептуальні знання:

– сучасних наукових здобутків у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень;

– критичного осмислення проблем у галузі права та на межі галузей знань;

а також **вміння/навички:**

– здатність розв’язання проблем, необхідних для провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур;

– здатність інтегрувати знання та розв’язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах;

– здатність розв’язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

3. Організація і проведення практики

До практики допускаються студенти, що повністю виконали навчальний план, здали всі заліки, іспити.

На період проходження практики студент також повинен бути закріплений за керівником практики від бази практики. Не рекомендовано знаходження студента на робочому місці, не передбаченому програмою практики і такому, що не має відношення до спеціальності студента.

Проходження практики студентом на базі практики підтверджується оформленням відповідного наказу, закріпленням керівника практики від підприємства.

За місцем проходження практики студент повинен пройти інструктаж з техніки безпеки, бути ознайомленим з вимогами внутрішнього розпорядку та забезпечити їх виконання.

Робота практиканта організовується за встановленим календарним графіком. Розподіл часу по темах робиться з урахуванням особливостей бази практики.

При направленні на практику студенти повинні мати:

- лист про направлення (за необхідності);
- програму практики;
- індивідуальне завдання, погоджується керівником практики від ЗВО.

Індивідуальне завдання видається студенту керівником практики від ЧНУ ім. Петра Могили за 3 дні до початку практики. Метою завдання є поглиблене вивчення окремих аспектів діяльності підприємства, установи або організації згідно з індивідуальною спеціалізацією майбутнього фахівця, збір матеріалів для науково-дослідницької роботи студентів. Тематика завдань повинна бути узгоджена з освітньою програмою, досвідом провідних підприємств, напрямками наукових досліджень кафедри. **Результати виконання індивідуального завдання оформлюються у вигляді розділу звіту про проходження практики.**

База практики призначається студентові згідно із напрямком.

У строки, передбачені навчальним планом факультету та графіком виробничої практики-2, студент зобов'язаний з'явитися до відповідного органу (установи, організації) для її проходження.

За три дні до початку практики студенти отримують інструктаж з охорони праці, наказ керівника закладу вищої освіти про проведення практики, програму проходження практики.

Відповідно до Положення про проведення практики студентів відповідальність за організацію, проведення і контроль практики покладається на керівника закладу вищої освіти. Навчально-методичне керівництво і виконання програм практики забезпечує випускова кафедра університету. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням в університеті

здійснює навчально-методичний відділ.

До керівництва практикою студентів залучаються досвідчені викладачі кафедр, які брали безпосередню участь в освітньому процесі, з якого проводиться практика.

Підприємства (організації, установи), які використовуються як бази практики, повинні відповідати наступним вимогам:

- наявність структур, що відповідають спеціальностям, за якими здійснюється підготовка фахівців у ЧНУ імені Петра Могили;
- можливість кваліфікованого керівництва практикою студентів;
- надання студентам на час практики можливості працювати на штатних посадах, робота на яких відповідає програмі практики (за наявності відповідних вакансій);
- надання студентам права користування бібліотекою, лабораторіями, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності підприємства;
- можливість наступного працевлаштування випускників ЧНУ імені Петра Могили (на загальних підставах при наявності вакансій).

При зарахуванні студентів на штатні посади на час проходження практики, за наявністю вакантних місць, на них розповсюджуються законодавство про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства.

На студентів, не зарахованих на штатні посади, також розповсюджуються правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства.

Тривалість робочого часу студентів під час проходження практики регламентується Кодексом законів про працю України і складає для студентів віком від 16 до 18 років – 36 годин на тиждень (ст. 51 із змінами, внесеними Законами № 871-12 від 20.03.91, № 3610-12 від 17.11.93, № 263/95 ВР від 05.07.95), від 18 років і старше – не більше 40 годин на тиждень (ст. 50 в редакції Закону № 871-12 від 20.03.91, із змінами, внесеними Законом № 3610-12 від 17.11

93).

Студенти при проходженні практики зобов'язані:

- докласти всіх зусиль для повного виконання програми практики, завдань та вказівок керівника практики;
- до початку практики одержати від керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- розпочати практику у визначений навчальним планом час;
- дотримуватися правил внутрішнього трудового розпорядку підприємства, правил охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, які передбачені програмою практики та вказівками її керівників;
- суворо дотримуватись вимог правил охорони праці та техніки безпеки.
- ознайомитись з роботою підприємства, установи, організації, визначеної базою практики;
- виявляти вихованість, етичну поведінку, ввічливість, професіоналізм;

- сумлінно виконувати програму практики та індивідуальні завдання;
- нести відповідальність за виконану роботу
- у визначений термін подати керівнику практики звітну документацію про проходження практики.

Керівник практики від бази практики, що здійснює загальне керівництво практикою:

- несе відповідальність за проведення практики в межах своєї компетенції;
- організовує практику згідно з програмами практики;
- визначає місця практики, забезпечує найбільшу ефективність її проходження;
- організовує проведення інструктажу з охорони праці, техніки безпеки та протипожежної безпеки відповідними фахівцями;
- забезпечує виконання погоджених з навчальним планом графіків проходження практики по структурних підрозділах підприємства;
- надає студентам-практикантам можливість користуватись наявною літературою, необхідною документацією;
- забезпечує і контролює дотримання студентами-практикантами правил внутрішнього розпорядку;
- створює необхідні умови для засвоєння практикантами нової техніки, передових технологій, сучасних методів організації праці.

Бази практики в особі їх перших керівників разом з керівниками практики від ЧНУ несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики студентів.

Відповідальним за організацію і проведення практики на факультетах є декан факультету, який:

- здійснює керівництво навчально-методичним забезпеченням практики на факультеті;
- інформує студентів про місце, строки проведення практики та форми звітування;
- здійснює контроль за організацією та проведенням практики кафедрами, виконанням програми практики, своєчасним складанням заліків і звітної документації за підсумками практики;
- заслуховує звіти кафедр про проведення практики на раді факультету.

Безпосереднє навчально-методичне керівництво практикою студентів забезпечує відповідальний керівник від кафедри, який здійснює наступні заходи:

- розробляє програму практики і при необхідності доопрацьовує її, але не рідше одного разу на 3 роки;
- розробляє тематику індивідуальних завдань на період проведення практики один раз на три роки;
- організовує проведення зборів студентів з питань практики за участю керівників практики;
- здійснює керівництво і контроль за проведенням практики;

- повідомляє студентів про систему звітності з практики, яка затверджена кафедрою;

- обговорює підсумки та аналізує виконання програм практики на засіданнях кафедри;

- подає до деканату, навчально-методичного відділу, першому проректору ЧНУ імені Петра Могили звіти про проведення практики з пропозиціями щодо удосконалення її організації.

Керівник практики (викладач) від ЧНУ імені Петра Могили:

- розробляє тематику індивідуальних завдань;

- укладає договори з підприємствами (організаціями, установами) за вибором студентів;

- узгоджує з керівником практики від підприємства (організації, установи) індивідуальні завдання з урахуванням особливостей місця практики;

- бере участь у розподілі студентів за місцями практики;

- відслідковує своєчасне прибуття студентів до місць практики;

- визначає готовність баз практики та забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед початком практики: інструктаж про порядок проходження практики, надання студентам-практикантам необхідних документів в електронному вигляді (програми практики, договір на проходження практики та подальше працевлаштування студентів, індивідуальне завдання, методичні рекомендації щодо оформлення звітної документації тощо), перелік яких встановлює університет;

- готує проекти наказів і рішень з питань практики;

- контролює забезпечення нормальних умов праці і побуту студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;

- здійснює контроль за виконанням програми практики та строками її проведення;

- надає методичну допомогу студентам під час виконання ними індивідуальних завдань і збору матеріалів до випускної роботи;

- проводить обов'язкові консультації щодо обробки зібраного матеріалу та його використання для звіту про практику;

- інформує студентів про порядок надання звітів про практику;

- приймає захист звітів студентів про практику у складі комісії, на підставі чого оцінює результати практики студентів, виставляє оцінки в залікові книжки;

- здає звіти студентів про практику на кафедру;

- подає на кафедру письмовий звіт у тижневий термін з дати проведення диференційованого заліку з практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики студентів.

Форми основних документів, що застосовуються при організації та проведенні практики, наведено у **Додатках**.

Виробнича практика- 2 передбачає **індивідуальні завдання** з проблем відповідної галузі з метою набуття студентами компетенцій інноваційного характеру, навичок науково-дослідної (творчої), управлінської діяльності.

4. Індивідуальні завдання

В ході проведення практики студенти виконують такі завдання:

При проходженні виробничої практики - 2 в загальних та спеціалізованих судах студент-практикант:

- вивчає кримінальні провадження, цивільні, адміністративні справи, справи про адміністративні правопорушення, справи, що виникають із господарських правовідносин, які знаходяться у провадженні судів;
- відвідує судові засідання при розгляді конкретних проваджень, у ході яких вивчає діяльність судді, прокурора, захисника та інших учасників процесу;
- здійснює фіксацію судового засідання технічними засобами та їх відображення у журналі судового засідання;
- за дорученням судді складає проекти рішень, ухвал, постанов, протоколів у справах, які розглядаються судом під час проходження студентом виробничої практики-2;
- складає проекти протоколів судових засідань;
- складає статистичну звітність разом із працівниками суду;
- аналізує практику ЄСПЛ;
- з дозволу керівника виробничої практики-2 бере участь у прийомі суддею громадян і розгляді їх заяв та скарг.

При проходженні виробничої практики-2 в органах досудового розслідування студент-практикант:

- вивчає кримінальні провадження, які знаходяться у провадженні слідчого, а також із матеріалами, які надходять на розгляд;
- аналізує обставини кримінальних проваджень, обставини, що викривають або виправдовують підозрюваного, а також обставини, що пом'якшують чи обтяжують його покарання;
- аналізує заяви і повідомлення про кримінальні правопорушення та порядок їх реєстрації і внесення інформації до Єдиного реєстру досудових розслідувань;
- бере участь у проведенні слідчих (розшукових) дій;
- виїжджає з слідчим на місце події, знайомиться із процедурою проведення огляду місця події та інших видів кримінально-процесуального огляду, готує проекти протоколів слідчих дій з відповідними додатками;
- за дорученням слідчого складає проекти планів розслідування кримінальних проваджень, обвинувальних актів, проектів постанов про призначення судово-медичної, балістичної та інших видів експертиз;
- застосовує науково-технічні засоби і криміналістичну техніку при розслідуванні кримінальних проваджень;
- з дозволу слідчого здійснює допити підозрюваних, потерпілих, свідків, у виконанні інших слідчих дій; може бути присутнім при наданні слідчим матеріалів справи прокуророві;
- вивчає та узагальнює позитивний досвід досудового розслідування, упровадження його на практиці та розроблення сучасних методик розслідування окремих видів кримінальних правопорушень;

– вивчає практику застосування слідчими норм права і розроблення пропозицій щодо вдосконалення законодавства України, складає огляди слідчої практики;

– за період проходження виробничої практики-2 в органах досудового розслідування Міністерства внутрішніх справ студент-практикант одночасно з вивченням роботи слідчого зобов'язаний ознайомитись із функціями співробітників кримінального розшуку, експертно-криміналістичних підрозділів, організацією розкриття та профілактики злочинів.

При проходженні виробничої практики-2 в органах прокуратури студент-практикант:

– бере участь у здійсненні нагляду прокурора за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство, бере участь у перевірці прокурором додержання встановлених законом вимог про підслідність, строки проведення дізнання і досудового слідства, тримання особи під вартою;

– за дорученням прокурора або безпосереднього керівника практики студент-практикант вивчає кримінальні провадження, які надійшли до прокурора з обвинувальним актом; кримінальні провадження які закрито, зупинено, за якими до суду направляється клопотання про звільнення особи від кримінальної відповідальності;

– складає проекти постанов прокурора про скасування незаконних рішень слідчого;

– готує проекти заяви або позову прокурора в інтересах громадянина або держави, проекти апеляційної скарги на судові рішення в цивільній, адміністративній, кримінальній, господарській справі;

– аналізує порядок подання прокурором цивільного позову під час кримінального провадження у випадках та порядку, визначених кримінальним процесуальним законом;

– аналізує практику нагляду за виконанням вимог закону про права затриманих, заарештованих, засуджених до позбавлення волі та осіб, до яких застосовано примусові заходи медичного характеру і примусові заходи виховного характеру;

– складає проекти постанови прокурора про негайне звільнення особи, яка незаконно перебуває в місцях утримання затриманих, попереднього ув'язнення, позбавлення волі або в установі для виконання заходів примусового характеру;

– бере участь у здійсненні прокурором або його заступником прийому громадян, за їх дорученням розглядає скарги, заяви, письмові пропозиції, за результатами чого складає проекти прийнятих прокурором рішень і відповідей на звернення.

При проходженні виробничої практики-2 в адвокатурі студент-практикант:

– узагальнює знання щодо надання адвокатом правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань, здійснення адвокатом правового

супроводу діяльності юридичних і фізичних осіб, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, держави;

- вивчає прийоми дослідження адвокатом доказів, під керівництвом адвоката збирає відомості про факти, що можуть бути використані як докази;

- вивчає тактику допиту свідків і потерпілих; аналізує перелік питань, які слід поставити потерпілим і свідкам;

- складає проекти заяв, скарг, адвокатських запитів, процесуальних та інших документів правового характеру;

- вивчає тактику по пред'явленню адвокатом позову чи заяви до суду, порядок представництва адвокатами інтересів фізичних та юридичних осіб у судах під час здійснення цивільного, господарського, адміністративного судочинства, а також в інших державних органах; порядок представництва інтересів потерпілого під час розгляду справ про адміністративне правопорушення, прав і обов'язків потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача у кримінальному провадженні;

- готує проекти виступу адвоката у дебатах; проекти клопотань, скарг на дії і рішення особи, що проводить досудове розслідування або прокурора;

- вивчає порядок застосування технічних засобів, у тому числі для копіювання матеріалів справи, в якій адвокат здійснює захист, представництво або надає інші види правової допомоги, фіксувати процесуальні дії, в яких він бере участь, а також хід судового засідання в порядку, передбаченому законом;

- аналізує інформацію щодо питань належності та допустимості доказів, щодо можливості та умов укладення угоди про примирення чи угоди про визнання винуватості, висловлюючи власні міркування;

- є присутнім на судових засіданнях при розгляді конкретних проваджень.

При проходженні виробничої практики-2 в юридичних службах підприємств студент-практикант:

- бере участь у складанні поточних і перспективних планів діяльності юридичної служби;

- аналізує дані статистичної звітності, що характеризують стан дотримання законності, бере участь у підготовці правових висновків за фактами виявлених правопорушень;

- збирає інформацію про офіційне оприлюднення актів законодавства в друкованих виданнях;

- надає допомогу юрисконсульту підприємства у проведенні правової роботи, пов'язаної з правовим обслуговуванням апарату управління підприємства, у здійсненні методичного керівництва юридичної служби і організації правового обслуговування, здійсненні перевірки дотримання законодавства на підприємстві;

- за дорученням керівника практики бере участь у розгляді заявлених претензій і позовів, складанні претензійно-позовної документації, текстів виступів юрисконсультів у судових засіданнях;

- бере участь у прийомі працівників підприємства та наданні їм юридичних консультацій тощо;

– бере участь у проведенні юридичної експертизи проектів актів та інших документів, підготовлених структурними підрозділами підприємства. У разі виявлення невідповідності проекту нормативного акта чи іншого документа вимогам законодавства подає зацікавленому структурному підрозділу вмотивовані пропозиції щодо приведення його у відповідність із законодавством;

– бере участь у роботі, пов'язаній з укладенням договорів (контрактів), їх підготовкою та здійсненні контролю за виконанням, дає правову оцінку проектам таких договорів (контрактів);

– за результатами проходження виробничої практики-2 готує пропозиції щодо заходів з поліпшення діяльності юридичної служби підприємства, впровадження новітніх форм і методів її діяльності, усунення недоліків у її правовому забезпеченні.

При проходженні виробничої практики-2 в Юридичній клініці студент-практикант:

– вивчає організацію роботи Юридичної клініки, порядок та строки розгляду звернень громадян, листів (запитів) підприємств, установ, організацій, органів державної влади та місцевого самоврядування;

– складає проекти документів правового характеру (в тому числі документів процесуального характеру) з урахуванням вимог законодавства;

– виконує завдання від менторів юридичної клініки з вирішення кейсів, з здійсненням контрольних заходів за складанням правових та процесуальних документів;

– регулярно знайомиться з новою юридичною літературою (монографіями, статтями, коментарями законодавства), змінами до законодавства України, а також матеріалами судової практики;

– збирає та узагальнює матеріали практики для доповідей, наукових повідомлень;

– публікує в фахових журналах наукові статті, в тому числі за напрямом юридичної клінічної освіти та практики;

– приймає участь в наукових конференціях, в тому числі за напрямом юридичної клінічної освіти та практики;

– бере участь у заходах що проводить Юридична клініка (участь у заходах є обов'язковою, за неможливості відвідування є можливість перегляду на каналі <https://www.youtube.com/@veritas6798>), Асоціація юридичних клінік, Миколаївський осередок Ліги студентів АПУ, юридичний факультет, а також партнери/стейкхолдери (система БПД);

– готує та проводить правопросвітницькі, навчальні вебінари, майстер-класи з використанням інтерактивних методів;

– бере участь у прийомі громадян, в тому числі дистанційно (онлайн), що звертаються до Юридичної клініки та знайомиться з порядком прийняття звернень;

– веде пошук клієнтів, поширює інформацію про ЮК в соціальних мережах та месенжерах;

- надає громадянам консультації та роз'яснення щодо порядку вирішення порушених ними питань, в тому числі дистанційно (онлайн);
- веде реєстрацію прийому громадян;
- узагальнює практику законодавства, з питань, що є предметом звернень громадян та проведення аналізу найбільш складних проблемних питань, що виникають у цій сфері;
- за результатами консультування, проведеного вебінару з актуального питання готує правопросвітницький пост;
- готує консультацію на актуальну тематику від нашої клініки на сайт АЮК (зразки <https://legalclinics.in.ua/konsultatsiyi-yuk/>);
- готує аналітичні довідки;
- готує проєкти Меморандумів про співпрацю, пропозиції щодо проєктної діяльності ЮК та факультету;
- проводить правову роботи із поширення правових знань серед школярів, студентів та населення;
- бере участь у проходженні стажувань (міжнародних та всеукраїнських);
- розвиває (через навчання) soft-skills, self-development (через платформи для навчання EdEra, Дія.Цифрова освіти, Prometheus та інші);
- бере участь у навчанні в рамках спеціалізованих тренінгів, семінарів, сертифікатних програм;
- бере участь у складанні поточних і перспективних планів діяльності Юридичної клініки;
- працює з реєстрами: ЕК платника, Електронний суд, ЕК пенсійного фонду, ЄДРСР;
- знайомиться з публічною базою даних щодо впо АЮК https://coda.io/d/Public-Legal-Aid-IT-platform_de9ANoQ-EpL/Legal-Aid-IT-platform_sudr-?fbclid=IwAR0xni7efuKQGaZbfsEpPweItw2gvMWOVX2EC5Nv89UhidLBDUsxPVI1p8E#_luetk, чат-ботом «ЮрПомічник – чат бот для переміщених українців» від АЮК та та сайтом АЮК <https://legalclinics.in.ua/>;
- бере участь у проходженні онлайн-курсів з отриманням сертифікатів, що підтверджують відповідну кількість годин/модулів (рекомендовані від керівника практика та стейкхолдерами під час навчання), також ті, які входять до інтересів практиканта/ки, а саме:
 - ✓ освітня платформа України «Prometheus» - <https://prometheus.org.ua/>
 - ✓ платформа дистанційного навчання системи безоплатної правової допомоги - <https://academy.legalaid.gov.ua/>
 - ✓ платформа «Дія. Цифрова освіта» - https://osvita.diia.gov.ua/courses?param_category
 - ✓ навчальна платформа Національного агентства з питань запобігання корупції - <https://study.nazk.gov.ua/>
 - ✓ освітня онлайн-платформа Zrozumilo! - <https://zrozumilo.in.ua/search-courses/>
 - ✓ відеокурси на навчальній платформі Центру «ЮрФем: освіта» - <https://jurfemosvita.com/videocourse/>

- ✓ студія онлайн-освіти «Educational Era» - <https://www.ed-era.com/>
- ✓ платформа Online Law School - <https://onlinelawschool.pro/#perelik>.

Під час проходження виробничої практики – 2 практиканти готують 10 проєктів різних процесуальних документів:

- 1) позовна заява
- 2) заперечення на позов;
- 3) клопотання;
- 4) скарга;
- 5) апеляційна скарга;
- 6) касаційна скарга;
- 7) заява на примусове виконання рішення суду;
- 8) адвокатський запит;
- 9) ухвала суду;
- 10) протокол.

Забороняється виготовляти копії документів. Персональні дані замінюються на вигадані.

З базами практики (підприємствами, організаціями, установами будь-яких форм власності) ЧНУ імені Петра Могили завчасно укладає договір на проведення практики (Додаток).

З метою надійного забезпечення студентів належними базами виробничої практики-2 укладені договори про співробітництво щодо проведення практик студентами юридичного факультету ЧНУ імені Петра Могили.

5. Форми та методи контролю

Метою контролю за проведенням практики є виявлення й усунення порушень, недоліків і надання допомоги студентам по виконанню програми практики.

Контроль зі сторони університету здійснюється завідуючим випускової кафедри та безпосередньо керівником практики.

Облік відвідування студентів веде керівник практики від бази практики.

Поточний контроль здійснюється керівниками практики від бази практики. При цьому контролюються: відвідування бази практики, дотримання правил внутрішнього трудового розпорядку, виконання індивідуального завдання, складання звіту, своєчасність початку і закінчення практики.

6. Вимоги до змісту та оформлення звіту з практики

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Форма звітності – письмовий звіт, підписаний і оцінений безпосередньо керівником практики. Подається на рецензування керівнику практики від кафедри.

Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції.

Звіт оформлюється згідно з єдиним стандартом щодо оформлення документації, надрукований з одного боку білого паперу формату А4 (210x297 мм). Аркуш звіту повинен мати поля: ліворуч – 25 мм, верхнє – 20 мм,

праворуч – 15 мм, нижнє – 20 мм. Загальний обсяг звіту повинен складати близько 5-7 сторінок друкованого тексту.

Звіт повинен включати наступні матеріали:

- титульний аркуш;
- індивідуальне завдання;
- основна частина (звіт про конкретну виконану роботу згідно з програмою практики);
- 10 проєктів процесуальних, службових документів.

Основна частина звіту про практику – це аналітична записка, яка формується згідно завданням робочого плану практики:

- назва, організаційну структуру бази практики, нормативно-правові база її діяльності;
- результати роботи студента щодо виконання індивідуального завдання, наданого керівником практики від навчального закладу згідно з робочим планом практики та напрямком, який обрав студент;
- висновки і пропозиції;
- додатки (проєкти десяти процесуальних документів).

Звіт з практики захищається студентом (з диференційованою оцінкою) в комісії, призначеною завідуючим кафедрою.

Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і залікову книжку студента.

Студенту, який не виконав програму практики без поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно при виконанні умов, визначених керівником практики. Студент, який у підсумку отримує негативну оцінку з практики в комісії, відраховується з університету.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях кафедри, а загальні підсумки – на нарадах факультету.

Відгук і оцінка роботи студента на практиці може бути виконана на окремій сторінці та відображати основні здібності студента, характеристику студента під час проходження практики. Відгук скріпляється підписом керівника практики від підприємства та печаткою.

7. Порядок захисту та оцінка звіту з практики

Звіт перевіряється керівником практики від ЧНУ ім. Петра Могили і, при його відповідності вимогам, допускається до захисту. Підведення підсумків і оцінка практики відбувається у відповідний термін після подання студентом на кафедру звіту і відповідних документів.

Захист звіту приймає комісія, яка призначається завідуючим кафедрою у складі викладачів та керівника практики.

В процесі захисту визначається ступінь виконання робочої програми, глибина та самостійність викладення її питань, рівень оволодіння студентом практичними навиками самостійної роботи, враховується характеристика студента, надана керівником практики від підприємства.

Студент, що не виконав програму практики, має незадовільний відгук про виконану роботу – отримує незадовільну оцінку на захисті.

Результати проходження практики студентом оцінюються за наступними критеріями:

- Наявність всіх необхідних документів, що супроводжують процес проходження практики;
- Наявність обов'язкових формальних елементів звіту;
- Самостійність виконання звіту;
- Обґрунтованість ідей і висновків, висунутих студентом;
- Технічне оформлення відповідно до вимог;
- Успішність захисту звіту з практики студентом.

Підсумкова оцінка практики може бути визначена за допомогою наступної шкали:

“Відмінно” (90-100 балів): наявні всі необхідні документи з практики з усіма реквізитами; звіт написано самостійно з дотриманням формальних вимог; завдання практики пророблені і висвітлені повністю; студентом продемонстрований високий рівень обґрунтування власних ідей, висновків, творчий підхід; звіт захищено успішно отримано відповіді на запитання по звіту.

“Добре” (82-89, 75-81 балів): наявні всі необхідні документи з практики, проте деякі реквізити відсутні; звіт написано самостійно, але деякі формальні вимоги порушені; завдання практики пророблені і висвітлені не всебічно; студентом продемонстрований високий рівень обґрунтування власних ідей, висновків, проте вони суперечливі чи взаємовиключні; звіт захищено успішно, із зауваженнями.

“Задовільно” (67-74, 60-66 балів): наявні всі необхідні документи з практики, проте деякі реквізити відсутні чи зазначені недостовірні дані; звіт засновано на плагіаті без використання посилань та/або деякі формальні вимоги порушені чи недотримані взагалі; завдання практики пророблені і висвітлені не в повному обсязі; студент продемонстрував схильність до механічної копіювання чужих ідей, висновків, вони суперечливі чи взаємовиключні; звіт ледве захищено через малоадекватні відповіді на запитання для захисту.

“Незадовільно” (35-59, 1-34 балів): відсутні один чи більше документів з практики, деякі реквізити відсутні чи зазначені недостовірні дані; звіт повністю засновано на плагіаті без використання посилань та/або багато формальних вимог порушено чи недотримано взагалі; завдання практики пророблені і висвітлені не належним чином; студент продемонстрував схильність до механічної копіювання чужих ідей, висновків, вони суперечливі, взаємовиключні і можуть бути майже не пов'язаними з матеріалами практики; звіт не захищено через неадекватні відповіді на запитання для захисту і слабку орієнтацію в матеріалах звіту.

Шкала рейтингової оцінки знань

Вид роботи	Бали
Проходження виробничої практики-2	45
Оформлення документації	45
Захист результатів практики	30
Всього	100

Послідовність звітування студентом така.

Після закінчення терміну практики студенти звітують щодо виконання програми практики та індивідуального завдання у формі письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником від бази практики.

Письмовий звіт разом з іншими документами подається на кафедру на рецензування керівнику практики.

Звіт з практики захищається студентом перед комісією, призначеною завідувачем кафедри, і затвердженою наказом ректора. До складу комісії входять, керівник практики від навчального закладу, викладачі кафедри, які викладали студентам спеціальні дисципліни та (за можливості) керівник від бази практики.

Комісія може приймати залік у студентів:

- в університеті протягом десяти днів після завершення останнього робочого дня практики;
- в університеті упродовж десяти днів семестру, який починається (продовжується) після практики.

Оцінка за практику вноситься в залікову відомість (диференційований залік) і в залікову книжку студента за підписами членів комісії відповідно до положення «Про систему рейтингової оцінки Чорноморського національного університету імені Петра Могили».

Студенту, який не виконав програму практики, може бути надано право проходження практики повторно, при виконанні умов, визначених кафедрою.

Для підведення підсумків практики та кінцевої оцінки роботи студентів-практикантів керівники практики інформують комісію про фактичні терміни початку та завершення роботи, склад групи студентів, які пройшли практику, їх дисципліну, а також з інших питань організації та проведення практики. До захисту практики допускаються студенти, які повністю виконали завдання програми практики та вчасно оформили звітну документацію.

При кінцевій оцінці результатів практики враховується попередня оцінка керівників практики від університету та від бази практики, результати захисту підсумкових робіт практики.

Загальна оцінка за практику – 100 балів, із них 30 балів студент безпосередньо може набрати на заліку.

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, організацію, установу

Печатка
підприємства, організації, установи „___” _____ 20__ року

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи

Печатка
Підприємства, організації, установи “___” _____ 20__ року

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Відгук і оцінка роботи студента на практиці

(назва підприємства, організації, установи)

Керівник практики від підприємства,
організації, установи _____
(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Печатка
«___» _____ 20__ року

Висновок керівника практики від ЧНУ імені Петра Могили про проходження практики

Дата складання заліку „___” _____ 20__ року

Оцінка:
за національною шкалою _____
(словами)

кількість балів _____
(цифрами і словами)

за шкалою ECTS _____
Керівник практики від ЧНУ ім. Петра Могили

(підпис) (прізвище та ініціали)

Примітка: Індивідуальне завдання – перший аркуш у звіті студента (двосторонній при роздрукуванні)

ДОГОВІР № _____

на проведення практики та подальше працевлаштування студентів ЧНУ імені Петра Могили

“ _____ ” _____ 20__ р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони Чорноморський національний університет імені Петра Могили (далі – ЧНУ імені Петра Могили), в особі ректора Клименка Леоніда Павловича, що діє на підставі Статуту ЧНУ імені Петра Могили і, з іншої сторони

(назва підприємства, організації, установи)

(далі – база практики), в особі _____

(посада,

прізвище та ініціали)

(статут підприємства, розпорядження, доручення)

уклали між собою цю угоду на проведення практики студентів:

1. База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти студентів ЧНУ імені Петра Могили на практику згідно з календарним планом:

№ з/п	Шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності	Курс	Вид практики	Кількість студентів	Строки практики	
					початок	закінчення
	081 «Право»	V	Виробнича практика-1			

1.2. Призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою.

1.3. Створити необхідні умови для використання студентами програм практики, не допускати використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності.

1.4. Забезпечити студентам умови безпечної роботи на кожному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати студентів-практикантів безпечних методів праці. Забезпечити спеодягом, запобіжними засобами, лікувально-профілактичним обслуговуванням за нормами, встановленими для штатних працівників.

1.5. Надати студентам-практикантам і керівникам практики від ЧНУ імені Петра Могили можливість користуватись лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики.

1.6. Забезпечити облік виходу на роботу студентів-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти заклад вищої освіти.

1.7. Після закінчення практики дати характеристику на кожного студента-практиканта, в котрій відобразити якості підготовленого ним звіту.

1.8. Додаткові умови:

- Даний Договір укладений терміном на 5 років.
 - Приймати на роботу за умов відповідності вимогам на конкурсних засадах випускників ЧНУ імені Петра Могили.
2. Заклад вищої освіти зобов'язується:
- 2.1. За два місяці до початку практики надати базі практики для погодження програму практики, а не пізніше ніж за тиждень – список студентів, які направляються на практику.
 - 2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.
 - 2.3. Забезпечити додержання студентами трудової дисципліни і правил внутрішнього розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися з студентами під час проходження практики.
3. Відповідальність сторін за невиконання угоди.
- 3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно з законодавством про працю України.
 - 3.2. Всі суперечки, що виникають між сторонами за цією угодою, вирішуються у встановленому порядку.
 - 3.3. Договір набуває сили після її підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.
 - 3.4. Договір складений у двох примірниках: по одному – базі практики і ЧНУ імені Петра Могили.
4. Місцезнаходження сторін і розрахункові рахунки:

ЧНУ імені Петра Могили:

База практики:

54003 м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10
тел.: 500333, 244189
Код ЄДРПОУ 23623471
р/р №35224278016042
МФО 820172 в ДКСУ у м. Києві
ПІН 236234714032, св. № 100160589

Підписи та печатки:

ЧНУ імені Петра Могили:

База практики:

 (підпис) (прізвище та ініціали)
 М.П. “ _____ ” _____ 20____
 року

 (підпис) (прізвище та ініціали)
 М.П. “ _____ ” _____ 20____
 року

ДОГОВІР № _____

на проведення практики та подальше працевлаштування студентів ЧНУ імені Петра Могили

“ _____ ” _____ 20__ р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони Чорноморський національний університет імені Петра Могили (далі – ЧНУ імені Петра Могили), в особі ректора Клименка Леоніда Павловича, що діє на підставі Статуту ЧНУ імені Петра Могили і, з іншої сторони

(назва підприємства, організації, установи)

(далі – база практики), в особі _____

(посада,

прізвище та ініціали)

(статут підприємства, розпорядження, доручення)

уклали між собою цю угоду на проведення практики студентів:

5. База практики зобов'язується:

5.1. Прийняти студентів ЧНУ імені Петра Могили на практику згідно з календарним планом на виробничу практику.

5.2. Призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою.

5.3. Створити необхідні умови для використання студентами програм практики, не допускати використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності.

5.4. Забезпечити студентам умови безпечної роботи на кожному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати студентів-практикантів безпечних методів праці. Забезпечити спеодягом, запобіжними засобами, лікувально-профілактичним обслуговуванням за нормами, встановленими для штатних працівників.

5.5. Надати студентам-практикантам і керівникам практики від ЧНУ імені Петра Могили можливість користуватись лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики.

5.6. Забезпечити облік виходу на роботу студентів-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти заклад вищої освіти.

5.7. Після закінчення практики дати характеристику на кожного студента-практиканта, в котрій відобразити якості підготовленого ним звіту.

5.8. Додаткові умови:

– Даний Договір укладений терміном на 5 років.

– Приймати на роботу за умов відповідності вимогам на конкурсних засадах випускників ЧНУ імені Петра Могили.

6. Заклад вищої освіти зобов'язується:

6.1. За два місяці до початку практики надати базі практики для погодження програму практики, а не пізніше ніж за тиждень – список студентів, які направляються на практику.

6.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

6.3. Забезпечити додержання студентами трудової дисципліни і правил внутрішнього розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися з студентами під час проходження практики.

7. Відповідальність сторін за невиконання угоди.

7.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно з законодавством про працю України.

7.2. Всі суперечки, що виникають між сторонами за цією угодою, вирішуються у встановленому порядку.

7.3. Договір набуває сили після її підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

7.4. Договір складений у двох примірниках: по одному – базі практики і ЧНУ імені Петра Могили.

8. Місцезнаходження сторін і розрахункові рахунки:

ЧНУ імені Петра Могили:

54003 м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10
тел.: 500333, 244189
Код ЄДРПОУ 23623471
р/р №35224278016042
МФО 820172 в ДКСУ у м. Києві
ІПН 236234714032, св. № 100160589

База практики:

Підписи та печатки:

ЧНУ імені Петра Могили:

(підпис) (прізвище та ініціали)
М.П. “ ” 20____
року

База практики:

(підпис) (прізвище та ініціали)
М.П. “ ” 20____
року

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Юридичний факультет
Кафедра конституційного та адміністративного права і процесу

ЗВІТ
З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ-2

Спеціальність 081 «Право»

№ рупи

№ залік.книжки

Студента (ки) _____

(підпис)

(дата)

Час проходження практики –
з 22 листопада 2021 по 20 лютого 2022
року

Місце проходження практики –

Керівник від Чорноморського
національного університету
імені Петра Могили
к.ю.н. Кравченко Інна Анатоліївна

(підпис)

(дата)

Миколаїв – 2023